

Borging van de Doortrappen-aanpak

Inspiratiedocument voor provincies, gemeenten en vervoerregio's die werken aan het programma Doortrappen

Onze Missie

De missie van programma Doortrappen is dat zoveel mogelijk ouderen langer veiliger blijven fietsen. Het programma-concept is ontwikkeld in de jaren 2015-2017 en vanaf september 2018 is gestart met de uitrol naar de gemeenten in Nederland. Met succes, want inmiddels doen alle provincies mee aan Doortrappen en worden er binnen bijna alle gemeenten in Nederland Doortrappen-activiteiten uitgevoerd.

Maar we zijn er nog niet. Nog steeds zien we dat veel ouderen betrokken zijn bij fietsongevallen en dat dit aantal zelfs stijgt. Ambitie is om nog veel meer ouderen te bereiken met de interventies en communicatie uit Doortrappen; we gaan voor langdurige samenwerkingen. Dit integreren van de Doortrappen-aanpak in beleid en uitvoering noemen we: borging.

Leeswijzer

Dit document zet de **Top 10 bouwstenen voor het duurzaam borgen van Doortrappen** op een rij.

Dit zijn de belangrijkste bouwstenen voor een stevig Doortrappen-programma. Ze vormen de basis voor bestuurlijke steun, draagvlak, capaciteit en een aanbod dat écht werkt voor senioren.

Begin bij de top 5 voor een stevig fundament:

1. Politiek bestuurlijk draagvlak
2. Integrale samenwerking tussen beleidsterreinen
3. Structurele financiering
4. Genoeg en de juiste menskracht
5. Een aanbod dat écht aansluit bij de lokale behoefte

Zonder deze vijf komt borging nauwelijks van de grond.

Daarna volgen 5 aanvullende bouwstenen die het programma verder versterken.

6. Monitoring en evaluatie
7. Heldere en consistente communicatie
8. Borging van kennis en kunde
9. Een goede landelijke en regionale ondersteuningsstructuur
10. Sterke samenwerking met regionale en landelijke partners

Deze zorgen voor continu leren, heldere communicatie, kennisbehoud en een sterke regionale en landelijke structuur — allemaal belangrijk om Doortrappen toekomstbestendig te maken.

Wat kun je per bouwsteen verwachten?

- Waarom dit een sleutel is voor borging
- Wat je kunt doen: concrete, direct toepasbare adviezen
- Kansen en aandachtspunten voor de praktijk
- Tips die gebaseerd zijn op ervaringen uit verschillende gemeenten

Hoe gebruik je dit document?

- Startpunt: wanneer je Doortrappen wilt opzetten of opnieuw wilt vormgeven.
- Checklist: om te beoordelen waar je staat en waar nog versterking nodig is.
- Gespreksinstrument: richting bestuurders, partners en interne teams om gezamenlijk doelen te bepalen en te komen tot een integraal plan.

Wat is borging?

Er zijn meerdere definities van borging in omloop. De belangrijkste overeenkomsten uit deze definities beschrijven borging als een dynamisch proces waarbij het gaat om structureel vastleggen van een aanpak. Een proces dat je samen met bestuurders en partners continu blijft doorlopen. En dat wordt niet alleen vastgelegd in documenten, maar ook in je organisatiestructuur en in de hoofden van mensen.

- Borging is een proces waarbij partners en bestuurders werken aan het verankeren van programmaonderdelen in de organisatiestructuur.
- Het doel van borging is het structureel bestendigen van een aanpak die leidt tot gewenste effecten.
- Borging is niet alleen een proces waarin beleid wordt vastgelegd in documenten en gefaciliteerd wordt met middelen. Borging is vooral ook een beweging, een creatief, dynamisch proces gericht op mensen.

Waarom is borging essentieel?

Doortrappen draait op enthousiasme, inzet en vertrouwen — van jou, van partners en natuurlijk van de senioren zelf. Maar zonder goede borging bestaat het risico dat al dat harde werk langzaam wegsijpelt. Alles wat is opgebouwd, de activiteiten die lopen, de contacten die zijn gelegd. Het kan zomaar verdwijnen als er geen stevige basis onder ligt.

Gedragsverandering bij seniore fietsers vraagt tijd. Het is geen kwestie van één activiteit organiseren en klaar. Het gaat om herhaling, zichtbaar blijven, blijven uitnodigen en stap voor stap meer veilige fietskilometers maken. Dat lukt alleen als het aanbod van Doortrappen blijft bestaan en door de jaren heen stevig verankerd is in de lokale aanpak. Bovendien: er komen continu nieuwe senioren bij die nooit eerder met Doortrappen bezig zijn geweest — terwijl anderen juist afhaken of weg komen te vallen. De doelgroep vernieuwt zich dus voortdurend. Daarom is Doortrappen geen eenmalige oplossing, maar een programma dat moet blijven meebewegen met de gemeenschap.

Met goede borging zorg je ervoor dat Doortrappen niet afhankelijk is van toeval of losse initiatieven, maar structureel onderdeel wordt van het lokale beleid en aanbod. Zo blijft het programma aantrekkelijk, toegankelijk en duurzaam — ook in de toekomst.

Hoewel borging vaak als laatste stap in een programma-aanpak wordt genoemd, is het van belang om hier al bij de start van het programma over na te denken.

Dit inspiratiedocument bevat een beschrijving van verschillende bouwstenen om de Doortrappen-aanpak te borgen. Voor iedereen die wil starten met Doortrappen of al enige tijd actief bezig is met Doortrappen. Elke bouwsteen wordt kort beschreven.

Top 10: Wat heb je nodig om Doortrappen écht goed te borgen?

Doortrappen werkt alleen duurzaam als je het stevig neerzet in de organisatie, in de regio én in de hoofden van partners en bestuurders. Hieronder vind je de tien belangrijkste bouwstenen om het programma toekomstbestendig te maken – praktisch, helder en toepasbaar.

1. Politiek-bestuurlijk draagvlak

Zonder steun van bestuurders blijft Doortrappen kwetsbaar. Gemeenteraadsleden en wethouders bepalen immers beleid, begroting en prioriteiten. Wanneer zij het belang van veilig fietsen voor senioren omarmen, krijgt Doortrappen een stevige plek in beleid én in de portemonnee.

Tips:

- Maak zichtbaar wat de lokale problemen zijn op het gebied van fietsen en ouderen en waar die vooral spelen.
- Geef aan wat deze problemen voor gevolgen hebben voor de burgers/ouderen in de gemeente of provincie.
- Geef daarbij aan hoe het programma Doortrappen kan helpen om de problemen te lijf te gaan. Dit kan bijvoorbeeld door een visie te schrijven.
- Sluit aan bij actuele (bestuurlijke) ontwikkelingen; dit vergroot de kans dat jouw voorstel voor Doortrappen wordt aangenomen.
- Sluit, ook wat timing betreft, aan op de lokale politieke agenda. Tijdens verkiezingen is er extra politiek-bestuurlijke interesse voor inhoudelijke maatschappelijke thema's en beleidskeuzes.
- Geef ook aan hoe het programma op landelijk en provinciaal niveau geborgd is; bv. in het Landelijk Actieplan Verkeersveiligheid, het Strategisch Plan Verkeersveiligheid, het Meerjarenplan Fietsveiligheid en de IenW Uitvoeringsagenda Fiets. Voor de actuele plannen of meer informatie kun je mailen naar doortrappen@minienw.nl
- Plaats je project in een bredere lokale aanpak of meerjarenbeleid, maar wees flexibel, want beleid kan in de loop van de tijd veranderen. Zie ook het document '[De waarde van Doortrappen](#)' op doortrappen.nl.

2. Integrale samenwerking tussen beleidsterreinen

Doortrappen raakt sport, mobiliteit, gezondheid, welzijn, veiligheid en ouderenbeleid. Hoe beter die domeinen samenwerken, hoe sterker het programma staat.

Tips:

- Voer vroegtijdig open gesprekken met andere afdelingen.
- Beschrijf gezamenlijke belangen, korte- en langetermijndoelen.
- Zorg voor commitment van managers en sluit aan bij hun missie en doelen.
- Vier tussentijdse successen om energie vast te houden.
- Maak een gezamenlijk integraal beleidsplan en dien dit samen in bij bestuurders.
- Evalueer regelmatig en speel in op nieuwe ontwikkelingen.
- Maak afspraken over menskracht en middelen concreet.
- Gebruik elkaars netwerken en nodig partners uit voor Doortrappen-bijeenkomsten.

3. Structurele financiering

Geld blijft een randvoorwaarde. Laat zien wat je al kunt doen met beperkte middelen en zorg dat budgetten structureel worden ondergebracht.

Tips:

- Combineer financiële stromen (bijv. provincie bekostigt werkbudget, gemeente de coördinator).
- Sluit aan bij begrotingscycli en maak een meerjarenbegroting.
- Onderzoek provinciale subsidieregelingen en bespreek cofinanciering met provincie/Vervoerregio/ROV.
- Reserveer ook budget voor communicatie (aanpassen materialen, lokale uitingen).
- Laat zien wat mogelijk is met 'quick wins' bij beperkte middelen.

4. Genoeg en de juiste menskracht

Doortrappen vraagt tijd, deskundigheid en continuïteit. Een enthousiast team met duidelijke rollen is essentieel.

Tips:

- Maak concrete afspraken over inzet van menskracht. Denk aan het vastleggen wie welke rol heeft en welke tijdsinvestering er gevraagd wordt.
- Maak Doortrappen onderdeel van de vaste werkzaamheden van uitvoeringsorganisaties.
- Zorg ervoor dat het eigenaarschap van je project niet alleen bij de projectleider ligt. Een team met een projectleider, professionals, vrijwilligers en ouderen, die gezamenlijk de visie en activiteiten uitdragen, is heel belangrijk voor de continuering van activiteiten.
- Benoem hierbij wat de toegevoegde waarde is voor de gemeente of provincie.
- Zorg voor een goede onderbouwing van wat je vraagt.
- Betrek je doelgroep bij de uitvoering en maak hen onderdeel van het team. Zij kunnen optreden als ambassadeur en kunnen je inzicht geven in de behoeften van je doelgroep.
- Onderhoud een goede relatie met je vrijwilligers en toon je waardering. Ook ouderen zelf kunnen vrijwilliger zijn. Om hen te waarderen kun je gebruik maken van het waarderingspakket voor ambassadeurs van Doortrappen, te vinden in de toolbox van Doortrappen.
- Zorg voor een goede samenwerking met partners in de wijk, die overtuigd zijn van het belang en de kwaliteit van het aanbod.
- Wees creatief. De gemeentelijk coördinator kan bijvoorbeeld worden ingezet door inhuur (in geld uitdrukken) of eigen inzet (in fte uitdrukken). In sommige gemeenten wordt de landelijke SPUK-regeling ingezet om de gemeentelijke coördinator te bekostigen.

5. Een aanbod dat écht aansluit bij de lokale behoefte

Goede borging begint bij activiteiten die senioren willen én nodig hebben.

Tips:

- Bepaal duidelijk wat je doelgroep is voor een specifieke activiteit: alle oudere fietsers, of alleen de 60-plussers op een e-bike, of bijvoorbeeld zij die op zoek zijn naar een fietsmodel die meer balans geeft.
- Let erop dat activiteiten en producten aansluiten bij de vraag of behoeften van deze doelgroep.

- Blijf ook tijdens je project je doelgroep continu bevragen. Doe onderzoek onder de doelgroep, om wensen, behoeften en drijfveren te achterhalen.
- Bevraag en betrek andere partijen die bezig zijn met activiteiten voor ouderen. Denk aan gemeenten en andere stakeholders, lokaal of in de regio.
- Wat doen zij? Hoe ziet hun beleid eruit? Door hier een scan van te maken, krijg je inzicht in belangrijke beleidskaders en sleutelfiguren.

6. Monitoring en evaluatie

Om te leren, te verbeteren én om bestuurders enthousiast te houden, moet je laten zien wat Doortrappen oplevert.

Tips:

- Gebruik de Doortrappen Toolbox voor monitoring en evaluatie [M&E Toolbox | Platform Doortrappen](#).
- Monitoring en evaluatie is een continu proces.
- Betrek de partners en deelnemers ook bij monitoring.
- Voer tussentijdse evaluaties uit.
- Doe iets met de uitkomsten; maak ze inzichtelijk en bekend (bestuurders zijn hier geïnteresseerd in!) en laat zien hoe je invulling wil geven aan de aanbevelingen.
- Ga op tijd aan de slag met verbeterpunten uit de evaluatie en laat dit zien aan de directie, college van bestuur, collega's, de gemeente of provincie en samenwerkingspartners.
- Monitoren is ook van belang in je gesprekken met subsidieverstrekkers en potentiële sponsors.
- Op de website van Doortrappen staan resultaten van monitoring en evaluatieonderzoek die mogelijk bruikbaar zijn.

7. Heldere en consistente communicatie

Communicatie zorgt dat Doortrappen gezien, begrepen en gewaardeerd wordt — bij senioren én samenwerkingspartners.

Tips:

- Betrek de afdeling Communicatie in een vroeg stadium bij het programma.
- Maak gebruik van de [communicatiemiddelen](#) van Doortrappen, en de [stijlgids](#), voor herkenbaarheid van het programma.
- Blijf afstemmen met je doelgroep, je teamleden en lokale partners.
- Zorg voor regelmatige communicatie over de voortgang van het project.
- Besteed aandacht aan delen van successen, door deze gezamenlijk te vieren.
- Zorg voor een veilige omgeving en een open houding tegenover elkaar.

8. Borging van kennis en kunde

Zorg dat kennis niet wegvalt wanneer een medewerker vertrekt.

Tips:

- Leg afspraken m.b.t. de borging van je programma vast op een plek waar meerdere mensen toegang hebben tot deze afspraken.
- Het bevorderen van de deskundigheid van de lokale partners en vrijwilligers die de activiteiten uitvoeren op het gebied van veilig fietsen, is een manier om de aanpak duurzaam in te zetten. Zo hoeft de deskundigheid niet steeds opnieuw in huis gehaald te worden bij het organiseren van Doortrappen-activiteiten/-dagen.

- Stel bijvoorbeeld een notitie op met de verschillende elementen van borging uitgewerkt.
- Beschrijf het aanbod en relevante informatie in een handboek. Dit is een mooie opdracht voor bijvoorbeeld een stagiair of trainee.
- Begin al met nadenken over borging bij het schrijven van het projectplan of subsidieaanvraag!

9. Een goede landelijke en regionale ondersteuningsstructuur

Gemeenten kunnen Doortrappen niet alleen dragen. Regionale en landelijke samenwerking versterkt zichtbaarheid, kwaliteit en continuïteit.

Tips:

- Organiseer periodieke kennis- of inspiratiebijeenkomsten of woon ze regelmatig bij.
- Maak een duidelijke rolverdeling en omschrijf wie waarvoor verantwoordelijk is.
- Organiseer kennisontwikkeling en -deling, zodat ervaringen, best practices en innovatieve aanpakken toegankelijk zijn voor alle deelnemende regio's. Voorbeelden hiervan zijn intervisiemomenten en landelijke bijeenkomsten.
- Leg deze kennis ook vast, bijvoorbeeld op een website of in een nieuwsbrief.
- Maak afspraken op nationaal en regionaal niveau om communicatie en promotie op elkaar af te stemmen, zodat Doortrappen herkenbaar blijft als één landelijk programma.
- Maak gebruik van kaders en hulpmiddelen die op landelijk niveau worden ontwikkeld die gemeenten houvast kunnen geven bij de uitvoering en integratie in lokaal beleid.
- Kijk of je kunt aansluiten bij bestaande overlegstructuren.

10. Sterke samenwerking met regionale en landelijke partners

Partners zoals GGD, Fietsersbond, VVN, ANWB en welzijnsorganisaties brengen expertise, bereik en impact die je lokaal niet alleen kunt realiseren.

Tips:

- Analyseer de regio waar je in werkt. Je kunt hiervoor de Doortrappen Radar gebruiken.
- Kijk of je kunt aansluiten bij bestaande overlegstructuren zoals het Regionaal Overleg Fiets, GGD-netwerk voor ouderen, de Vervoerregio, veiligheidscoalities, provinciale mobiliteitsprogramma's.
- Kijk naar bestaande netwerken (bijv. verkeersveiligheid, gezond ouder worden, mobiliteit). Inventariseer welke gemeenten al actief zijn en waar kansen liggen.
- Onderzoek wat het bereik van een (mogelijke) partner is onder de doelgroep en bedenk hoe je daarop kunt aansluiten.
- Maak een duidelijke rolverdeling en omschrijf wie waarvoor verantwoordelijk is.
- Zorg ervoor dat je regelmatig met elkaar bijpraat over ontwikkelingen binnen elkaars organisatie.
- Organiseer kennisontwikkeling en kennisdeling met meerdere partners, zodat ervaringen, best practices en innovatieve aanpakken toegankelijk zijn voor alle deelnemende regio's. Voorbeelden hiervan zijn intervisiemomenten en landelijke bijeenkomsten.

- Maak afspraken op nationaal en regionaal niveau om communicatie en promotie op elkaar af te stemmen, zodat Doortrappen herkenbaar blijft als één landelijk programma.
- Zoek gemeenschappelijke doelen en stel op basis daarvan een gezamenlijke ambitie op. Leg deze vast.

Bronnen en geraadpleegde literatuur

1. *Borgen is een werkwoord: hoe na vette jaren, in magere jaren vorm te geven aan alcoholbeleid voor de jeugd?* Door Cobi Izeboud. Verschenen in tsg jaargang 92 / 2014 nummer 3 praktijk.
2. Tipsheet *Borging van lokale sport- en beweegprojecten* van het Kenniscentrum Sport.
3. Factsheet *5 Stappen om je project te borgen* van FNO.
4. *Kennisdossier: Borging van een integrale gezondheidsaanpak* van bureau iResearch.
5. *Borgingschecklist* van JOGG.
6. Digitale handreiking *Lokale integrale aanpak voor gezondheid* van ZonMw.
7. <https://open.overheid.nl/documenten/c6ceb9d7-a9d0-4c08-bb71-cc1310164334/file>